

FILOLOGIA POLSKA II STOPIEŃ
WYBRANE ZAGADNIENIA LITERATURY POLSKIEJ
PO R. 1918
(I ROK, 2 SEMESTR, 15 g. w., 30 g. ćw.)

prof. dr hab. Elżbieta Dutka, *Tematyka górską w literaturze XX i XXI wieku*

Wykłady: Podczas wykładów zostaną przedstawione podstawowe wiadomości na temat kulturowej roli gór. Przybliżone zostaną różne postawy w kulturze wobec tej formy krajobrazu (typologie: historia sztuki – J. Woźniakowski i socjologia – A. Ziemiński). Głównym przedmiotem zainteresowania będą jednak inspiracje górami w literaturze – począwszy od przełomu romantycznego, przez epokę pierwszych zdobywców, fascynacje młodopolskie, awangardowe wysiłki podporządkowania natury po ujęcia współczesne, najnowsze.

Ćwiczenia: Ćwiczenia będą miały charakter analityczno-interpretacyjny. Studentom zostanie zaproponowana lektura wybranych utworów poetyckich (np. wierszy „tatrzańskich” i „alpejskich” J. Przybosa, utworów M. Jastruna, J. Kurka, T. Różewicza), prozatorskich (np. opowiadania M. Jagiełły, eseje A. Stasiuka), reportaży (W. Tochmana). Przybliżone zostaną tradycyjne i nowoczesne konwencje pisarstwa o górach (np. *nature writing* A. Robińskiego).

dr hab. Beata Nowacka, prof. UŚ, *Filmowe i teatralne adaptacje reportaży*

Wykłady: Prezentacje sylwetek twórców reportaży i filmów, wprowadzenie do filmu (zaliczenie – kolokwium).

Ćwiczenia: Emisja filmów z komentarzem nauczyciela, moderowaną dyskusją.

1. Adaptacje twórczości Wańkowicza (*Hubal, Westerplatte, Szpital w Cichiniczach*).
2. Capote vs. Brooks (*Z zimną krwią*).
3. Krall vs. Kieślowski. (*Podwójne życie Weroniki, Biała Maria, Dekalog*).
4. Krall vs. Kolski (*Daleko od okna, Sublokatorka*).
5. Krall vs. Warlikowski (*A)pollonia*).
6. Kapuściński vs. Wajda (*Bez znieczulenia*).
7. Kapuściński vs. Nenow, De la Fuente (*Jeszcze dzień życia*).
8. Kapuściński vs. Jonathan Miller (*Cesarz vs. The Emperor*).
9. Kuźniak vs. Kos-Krauze (*Papusza*).
10. Wlekły vs. Holland (*Obywatel Jones*).
11. Szczygieł vs. Kokeš (*Gottland*).
12. Saviano vs. Garrone (*Gomorra*).
13. Aleksijewicz vs. Balagov (*Wojna nie ma w sobie nic z kobiety vs. Wysoka dziewczyna*).
14. Aleksijewicz vs. Renck (*Krzyk Czarnobyla vs. Czarnobyl – serial*)

dr hab. Magdalena Piekara, prof. UŚ, „Arcydziała” socrealizmu

Wykład: istnieją takie teksty z czasów socrealizmu, takie sformułowania, do których jeszcze dziś się odwołujemy, chociaż – dla młodego pokolenia – są zupełnie nieczytelne. Słowo „stachanowiec”, „przodownik pracy”, „sabotażysta”, „szpieg imperialistyczny” czy „zapłuty karzeł reakcji”. Skąd wzięła się w niektórych krajach, w tym w Polsce, nostalgia PRL-owska? Dlaczego współczesne produkty często reklamowane są przez pryzmat czasów PRL-u? (wędliny jak za Gierka czy piwa niektórych browarów rzemieślniczych). Dlaczego pokolenie np. pięćdziesięciolatków gloryfikuje swoją młodość i z nostalgią wspomina nylonowe fartuszki?

Ćwiczenia: Analiza tekstów przemówień, artykułów gazetowych, wierszy, tekstów piosenek, powiedzonek ulicznych, a także opowiadań i powieści.

dr hab. Zdzisław Marcinów, prof. UŚ, *Polska Szkoła Filmowa – Szkoła czeska – Kino Moralnego Niepokoju. Proza, scenariusze, filmy*

Wykład obejmować będzie historyczne, polityczne, kulturowe (literackie) konteksty i historię znaczących formacji środkowoeuropejskiego kina.

Ćwiczenia obejmować będą zarówno analizę reprezentatywnych dzieł filmowych, jak i lekturę i omawianie ich literackich pierwowzorów, wybranych scenariuszy czy też literackich kontekstów. Ważnym materiałem do ćwiczeń będą autobiografie, biografie czy naukowe monografie wybranych twórców.

dr hab. Marta Tomczok, prof. UŚ, *Literatura polska wobec Zagłady*

Kurs przeznaczony dla wszystkich, którzy chcieliby pogłębić i usystematyzować wiedzę na temat polskich opowieści o Holokauście od II wojny światowej po nowości wydawnicze. Ich dzieje można opowiedzieć jako część historii literatury, uwikłanej w politykę, oraz jako jej alternatywę, rozumianą jako historia poszczególnych książek (które przecież nie zawsze były arcydziełami). W ramach obu tych opowieści zostaną przedstawione znaczenia elementarnych pojęć (Zagłada, Holokaust, Shoah), omówimy fazy rozwoju literatury o Zagładzie, jej najciekawszych, najbardziej znanych i zapoznanych autorów, gatunki, tematy, metody czytania i związane z nimi perspektywy badawcze (narracja, retoryka, trauma, pamięć, zapominanie, literatura świadectwa, literatura dokumentu osobistego a literatura antyrealistyczna, problemy winy i odpowiedzialności zbiorowej, wyobrażenia, fakty, fikcja, apokryf, fantazja, zmyślenie, metonimia). A także miejsce polskiej prozy o Zagładzie na mapie literatury amerykańskiej i europejskiej.